

EESTI NÕUKOGUDE SOTSIALISTLIKU VABARIIGI ÜLEMNÕUKOGU JA VALITSUSE TEATAJA

18. detsember 1970

Nr. 51 (266)

5. aastakäik

SISUKORD

I

495. Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus sm. E. Nääri autasustamise kohta Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukirjaga.
496. Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus sm. A. Sedoikini autasustamise kohta Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukirjaga.
497. Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus sm. R. Kallingu autasustamise kohta Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukirjaga.
498. Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus sm. V. Lille autasustamise kohta Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukirjaga.
499. Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus sm. B. Valdeku autasustamise kohta Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukirjaga.

II

500. Eesti NSV Ministrite Nõukogu määrus «Uldharidusliku keskkooli põhikirja» kohta.
501. Eesti NSV Ministrite Nõukogu määrus Eesti NSV valitsuse otsuste osaliselt kehtetuks tunnistamise kohta seoses Eesti NSV Ministrite Nõukogu 25. veebruari 1970. a. korraldusega nr. 89-k.

I

EESTI NSV ÜLEMNÕUKOGU PRESIIDIUMI SEADLUS

495 Sm. E. Nääri autasustamise kohta Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukirjaga

Kauaaegse kohusetruu töö eest vabariigi Siseministeeriumi organites ja seoses viiekümnenda sünnipäevaga autasustada Eesti NSV siseministri esimest asetäitjat siseteenistuse III järgu kindralit Edmund Martini p. N ä ä r i Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukirjaga.

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi esimehe asetäitja A. ANSBERG
Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi sekretär B. TOLBAST

Tallinn, 9. detsembril 1970.

EESTI NSV ÜLEMNÕUKOGU PRESIIDIUMI SEADLUS

496 Sm. A. Sedoikini autasustamise kohta Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukirjaga

Kauaaegse laitmatu töö eest partei- ja nõukogude organites ning seoses kuuekümnenda sünnipäevaga autasustada Eesti NSV varumisministri esimest asetäitjat Andrei Kornili p. S e d o i k i n i t Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukirjaga.

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi esimehe asetäitja A. ANSBERG
Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi sekretär B. TOLBAST

Tallinn, 9. detsembril 1970.

EESTI NSV ÜLEMNÕUKOGU PRESIIDIUMI SEADLUS

497 Sm. R. Kallingu autasustamise kohta Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukirjaga

Kauaaegse viljaka pedagoogilise ja ühiskondliku töö eest ning seoses kuuekümnenda sünnipäevaga autasustada Ed. Vilde nimelise Tallinna Pedagoogilise Instituudi kaugõppe prorektorit Eesti NSV teenelist õpetajat Richard Juhani p. K a l l i n g u t Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukirjaga.

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi esimehe asetäitja A. ANSBERG
Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi sekretär B. TOLBAST

Tallinn, 11. detsembril 1970.

EESTI NSV ÜLEMNÕUKOGU PRESIIDIUMI SEADLUS

498 Sm. V. Lille autasustamise kohta Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukirjaga

Teenete eest partei ja nõukogude kaadri ettevalmistamisel, kauaaegse pedagoogilise töö eest ning seoses kuuekümnenda sünnipäevaga autasustada Eesti Nõukogude-Parteikooli direktorit Vladimir Antoni p. Lille Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukirjaga.

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi esimehe asetäitja A. ANSBERG
Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi sekretär B. TOLBAST

Tallinn, 14. detsembril 1970.

EESTI NSV ÜLEMNÕUKOGU PRESIIDIUMI SEADLUS

499 Sm. B. Valdeku autasustamise kohta Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukirjaga

Kauaaegse töö eest nõukogude organites ja seoses viiekümnenda sünnipäevaga autasustada Eesti NSV Ministrite Nõukogu sekretariaadi juhatajat Boris Karli p. Valdeku t Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukirjaga.

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi esimehe asetäitja A. ANSBERG
Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi sekretär B. TOLBAST

Tallinn, 16. detsembril 1970.

II

EESTI NSV MINISTRITE NÕUKOGU MÄÄRUS

500 «Üldharidusliku keskkooli põhikirja» kohta

Vastavalt NSV Liidu Ministrite Nõukogu 8. septembri 1970. a. määrusele nr. 749 Eesti NSV Ministrite Nõukogu m ä ä r a b:

1. Eesti NSV ministeeriumidel, keskasutustel ning linnade ja rajoonide tööraha saadikute nõukogude täitevkomiteedel võtta teadmiseks ja juhendumiseks juurdelisatud «Üldharidusliku keskkooli põhikiri».

2. Kehtestada, et:

1) üldhariduslikke algkoole avab ja suleb Eesti NSV Haridusministeerium linnade ja rajoonide tööraha saadikute nõukogude täitevkomiteede ettepanekul;

2) üldhariduslikke kaheksaklassilisi koole ja keskkoole avatakse ja suletakse Eesti NSV Ministrite Nõukogu loal Eesti NSV Haridusministeeriumi ning vastavate linnade ja rajoonide tööraha saadikute nõukogude täitevkomiteede ettepanekul.

3. Lugeda kehtetuks Eesti NSV Ministrite Nõukogu 16. augusti 1960. a. määrus nr. 319 «Üldhariduslike koolide põhimääruste kinnitamise kohta» (ENSV MK 1960, nr. 26, art. 85).

Eesti NSV Ministrite Nõukogu esimees V. KLAUSON

Eesti NSV Ministrite Nõukogu asjajadevalitseja G. MARTIN

Tallinn, Toompea, 24. novembril 1970. Nr. 530.

Heaks kiidetud

NSV Liidu Ministrite Nõukogu

8. septembri 1970. a. määrusega nr. 749

Üldharidusliku keskkooli

PÕHIKIRI

I osa

Üldsätted

1. Üldhariduslik keskkool NSV Liidus on ühtne polütehniline töökool. Kooli ühtsus tagatakse oma aluselt ühtsete õppeplaanide, -programmide ning õppe- ja kasvatustöö organiseerimise pedagoogiliste printsiipidega. Üldhariduslik, tööalane ja polütehniline ettevalmistus toimub koolis õppetöö ja ühiskondlikult kasuliku töö protsessis.

2. Üldharidusliku keskkooli peaülesanded on:

anda õpilastele üldine keskharidus, mis vastab ühiskondliku ja teaduslik-tehnilise progressi tänapäeva nõuetele, taotledes õpilaste poolt teaduste alustes kindlate teadmiste ja nende iseseisva täiendamise oskuse omandamist;

kujundada noores põlvkonnas välja marksistlik-leninlik maailmavaade, kasvatada õpilastes nõukogude patriotismi üllaid tundeid — armastust oma kodumaa, rahva ja Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei vastu ning valmisolekut kaitsta oma sotsialistlikku isamaad;

tagada õpilaste igakülgne harmooniline areng, nende esteetiline ja füüsiline kasvatus, nende tervise tugevdamine, tööõpetuse õige korraldamine; valmistada õpilasi ette eluks, elukutse teadlikuks valikuks, aktiivseks tööks ja ühiskondlikuks tegevuseks.

Kool seob õppe- ja kasvatustöö kommunistliku ülesehitustöö praktikaga ning kasvatab õpilasi kõlbliselt kommunismiehitaja moraalikoo-deksi nõuete vaimus.

3. Üldhariduslikus koolis õpetatakse kõiki kooliikka jõudnud lapsi. Õpetamine koolis on tasuta.

Õpilastel on võimalus õppida oma emakeeles. Lastevanematel või neid asendavatel isikutel on õigus valida lastele oma soovi kohaselt kool vastava õppekeelega. Peale selle keele, milles õppetöö toimub, võivad õpilased omal soovil õppida NSV Liidu teise rahva keelt. Mõlemast soost õpilased õpivad koos.

Nõukogude koolis on õppetööst ja kasvatuses välistatud igasugune religioosne mõju.

4. Selleks et tagada NSV Liidu kodanikele õigus haridusele ja ellu viia kohustusliku kaheksaklassilise hariduse seadus ning üldine keskharidus, luuakse meie maal vajalik koolivõrk (üldhariduslikud keskkoolid, tootmisõpetusega koolid, teatavaid õppeaineid süvendatult õpetavad koolid, pikapäevakoolid, internaatkoolid, õhtu- (vahetustega) koolid ja kaugõppekoolid töötavatele noortele, koolid kehaliste ja vaimsete puuetega lastele, sanatoorsed metsakoolid ja erikoolid).

Üldhariduslike koolide avamise ja sulgemise korra määrab kindlaks liiduvabariigi ministrite nõukogu. NSV Liidu ministriumidele ja keskasutustele vahetult alluvaid üldhariduslikke koole avatakse ja suletakse vastavate ministriumide ja keskasutuste otsuste alusel.

5. Olenevalt kohalikest tingimustest avatakse eraldi algkoolid, kuhu kuuluvad I—III (IV) klass, kaheksaklassilised koolid, kuhu kuuluvad I—VIII klass, ja keskkoolid, kuhu kuuluvad I—X (XI) klass, säilitades üldise keskhariduse kõigi astmete ühtsuse ja järjepidevuse.

Igale koolile kinnistatakse kindlaksmääratud osa administratiivrajoonist. Kool võtab tarvitusele abinõud kõigi selles rajooni osas elavate koolikohustuslike laste õppima asumiseks.

6. Üldharidusliku keskkooli õppeaeg on 10 aastat (I—X klassini). Nendes koolides, kus õppetöö ei toimu vene keeles, võib NSV Liidu Ministrite Nõukogu loal kehtestada õppeajaks üksteist aastat.

Üldhariduslikes õhtu- (vahetustega) ja kaugõppekeskkoolides on õppeaeg kolm aastat (IX, X ja XI klass). Rajoonide (linnade) haridusosakondade otsusel võib neis koolides avada vastavad klassid töötavatele noortele, kellel ei ole kaheksaklassilist haridust.

II osa

Õppe- ja kasvatustöö organisatsioonilised alused

7. Üldhariduslikes keskkoolides toimub õppe- ja kasvatustöö vastavalt kehtestatud korras kinnitatud õppeplaanidele ja -programmidele.

8. Üldhariduslikes keskkoolides määratakse kindlaks järgmine kohustuslike õppetundide maksimumarv nädalas: I—IV klassis — 24 tundi, V—VIII klassis — 30 tundi ja IX—X (XI) klassis — 32 tundi. Vene NFSV rahvuskoolides ja teiste liiduvabariikide kümneklassilistes koolides võidakse suurendada õppekoormust tähendatud normidega võrreldes kaks kuni kolm tundi nädalas igas klassis.

Üldhariduslike teadmiste ning tööalase polütehnilise ettevalmistuse süvendamiseks, samuti õpilaste mitmekülgsete huvide ja võimete arendamiseks organiseeritakse koolides õpilaste endi valikul, kehtestatud korras, (alates VII klassist) fakultatiivsed õppetunnid.

9. Õppeaasta algab koolides 1. septembril ja lõpeb, kaasa arvatud eksamid ja praktika, 1—VII klassis — 30 mail, VIII klassis — 10. juunil, IX—X (XI) klassis — 25. juunil. Liiduvabariigi haridusministeeriumi otsusel võib nendes kümneklassilistes koolides, kus õppetöö ei toimu vene keeles, pikendada õppeaastat, kuid mitte üle ühe nädala.

Õppeaasta jaguneb õppeveeranditeks: esimene — 1. septembrist kuni 4. novembrini, teine — 10. novembrist kuni 29. detsembrini, kolmas — 11. jaanuarist kuni 23. märtsini, neljas — 1. aprillist kuni õppeaasta lõpuni.

Õpilastele on ette nähtud koolivaheajad: sügisel — 5.—9. novembrini, talvel — 30. detsembrist kuni 10. jaanuarini, kevadel — 24.—31. märtsini, suvel — õppeaasta viimasest päevast kuni 31. augustini.

Maakoolides võib olenevalt kohalikest oludest rajooni tööraha saadikute nõukogu täitevkomitee otsusel kevadise koolivaheaja üle viia mõnele muule ajavahemikule.

10. Üldhariduslike koolide õpilaste arv klassides ei tohi ületada: I—VII klassis — 40 inimest, IX—X (XI) klassis — 35 inimest. Kehtestatud korra kohaselt võib klasse jagada alarühmadeks.

Õpilaste arv pikapäevarühmades ning internaatkoolide, õhtu- (vahestustega), kaugõppe- ja sanatoorsete metsakoolide, samuti kehaliste ja vaimsete puuetega laste koolide klassides määratakse kindlaks kehtestatud korras.

11. Õpilasi õpetatakse ja kasvatatakse õppetöö, klassi- ja koolivälise tegevuse ning ühiskondlikult kasuliku töö protsessis. Kooli õppe- ja kasvatustöö organiseerimise põhivorm on õppetund.

Õppe- ja kasvatustöö protsessis kasutatakse ulatuslikult õpilaste iga liiki iseseisvat tööd, laboratoorset praktilist tööd ning seminare, ekskursioone, tööd töökojas, õppekatseaias ja õpilaste tootmisbrigaadis, tootmispraktikat ettevõtetes ja organisatsioonides.

12. Õppetunni pikkus keskkoolis on 45 minutit, vaheaeg kahe tunni vahel — 10 minutit, suur vahetund (pärast teist õppetundi) — 30 minutit; ühe suure vahetunni asemel võib nii teise kui ka kolmanda õppetunni järel teha 20-minutilise vahetunni.

Tundide arv ja järjekord määratakse kindlaks tunniplaani.

Kodused ülesanded antakse õpilastele arvestusega, et õpilased suudavad need täita järgmise aja jooksul:

I klassis	— kuni 1 tunniga;
II klassis	— kuni 1,5 tunniga;
III ja IV klassis	— kuni 2 tunniga;
V ja VI klassis	— kuni 2,5 tunniga;
VII klassis	— kuni 3 tunniga;
VIII — X (XI) klassis	— kuni 4 tunniga.

13. Õpilaste teadmisi hinnatakse pallides: 5 (väga hea), 4 (hea), 3 (rahuldav), 2 (puudulik) ja 1 (nõrk). Mõnedes õppeainetes (laulmine, kehaline kasvatus) võib õpilaste edasijõudmist hinnata märkusega «arvestatud» või «mittearvestatud».

14. VIII ja X (XI) klassis on ette nähtud kohustuslikud lõpueksamid. Liiduvabariigi haridusministeeriumi otsusel võib IV, V, VI, VII, IX (X) klassis sisse seada üleminekuksamid.

Lõpu- ja üleminekueksamite korra määrab kindlaks liiduvabariigi haridusministeerium.

Erandjuhtudel võidakse üksikuid õpilasi haiguse tõttu vabastada ülemineku- ja lõpueksamitest vastavalt NSV Liidu Haridusministeeriumi poolt kindlaksmääratud ja NSV Liidu Tervishoiu Ministeeriumiga kooskõlastatud korrale.

15. Õpilasi, kellel on kõigis õppeainetes aastahinne «5» (või üksikutes õppeainetes «arvestatud», vastavalt käesoleva põhikirja punktile 13) ja eeskujulik käitumine ning kes võtavad aktiivselt osa kooli ühiskondlikust elust, autasustatakse kiituskirjaga. Kiituskirja vormi ja kirjelduse kinnitab NSV Liidu Haridusministeerium.

Õpilastele, kellel on mitte üle kahe mitterahuldava aastahinde, antakse suvetöö. Nende õpilaste üleviimise järgmisse klassi otsustab kooli õppenõukogu olenevalt suvetöö ülesannete täitmisest.

Õpilased, kes on saanud mitterahuldava aastahinde kolmes või enamas õppeaines, jäetakse klassikursust kordama samasse klassi.

Õpilased, kes on õppinud ühes ja samas klassis kaks aastat ja keda ei ole järgmisse klassi üle viidud, võidakse õppenõukogu otsusel ja rajooni (linna) haridusosakonna nõusolekul koolist välja arvata. Nende õpilaste teise õppeasutusse suunamise või tööle rakendamise otsustab rajooni (linna) alaealiste asjade komisjon vastava haridusosakonna ettepanekul.

16. Õpilaste käitumist hindavad I—III (IV) klassis — nende klasside õpetajad ja IV—X (XI) klassis — klassijuhatajad hinnetega: «eeskujulik», «rahuldav», «mitterahuldav».

IV—X (XI) klassi õpilaste käitumise hindamisel võetakse arvesse ka nendes klassides õpetavate õpetajate ja kooli ühiskondlike organisatsioonide arvamus.

Õpilase käitumise mitterahuldav aastahinne pannakse välja ainult pärast vastava otsuse vastuvõtmist kooli õppenõukogu poolt.

17. Kui õpilane pidevalt ei allu õpetajatele ja kooli juhtkonnale ning jämedalt rikub distsipliini, võib äärmise karistusabinõuna rakendada õpilase koolist väljaheitmist.

Õpilase koolist väljaheitmise otsuse võtab vastu õppenõukogu kooskõlastatult rajooni (linna) alaealiste asjade komisjoniga, samuti arvesse võttes pioneeri- ja komsomoliorganisatsiooni ning õpilaste omavalitsuse arvamust. Väljavõte õpilase väljaheitmise otsusest koos kooli õppenõukogu poolt kinnitatud iseloomustusega esitatakse rajooni (linna) alaealiste asjade komisjonile, et otsustada väljaheidetu suunamine kas teise õppe- ja kasvatusasutusse või tööle.

Õpilaste kehaline karistamine koolis ei ole lubatud.

18. Kaheksa klassi lõpetanud isikud saavad kaheksaklassilist haridust tõendava tunnistuse, mis annab õiguse astuda üldharidusliku kooli IX klassi, kesk-eriõppeasutusse või kutsekooli.

19. Üldharidusliku keskkooli lõpetanud isikud saavad keskkooli haridust tõendava tunnistuse, mis annab õiguse astuda kõrgemasse õppeasutusse, tehnikakooli, samuti kesk-eriõppeasutusse lühendatud õppeajaga kursusele.

Isikutele, kes on lõpetanud tootmisõpetusega keskkooli, antakse ka tunnistus omandatud eriala kohta, milles märgitakse kvalifikatsioonikomisjoni poolt temale antud kategooria.

Eriti silmapaistvaid õpilasi, kes lõpetavad üldharidusliku keskkooli, autasustatakse kuldmedaliga «Väga hea õppeedukuse, töö ja eeskujuliku käitumise eest».

Õpilasi, kes on koolis saavutanud mõnedes õppeainetes väga häid tulemusi, autasustatakse kiituskirjaga «Väga heade tulemuste eest üksikutes õppeainetes».

Keskkooli lõputunnistused, erialatunnistused, kiituskirjad ja kuldmedalid antakse lõpetajatele kätte pidulikult koosolekul.

20. Lõppklasside õpilasi, kelle käitumise aastahinne on mitterahuldav, ei lubata eksamitele; neile antakse tõend selle kohta, et nad on läbi võtnud üldharidusliku keskkooli kursuse. Eksamid keskkooli lõputunnistuse saamiseks võivad nad sooritada järgneva kolme aasta jooksul vastavalt kehtestatud korrale, töökohast saadud positiivse iseloomustuse esitamisel.

III osa

Õpilased

21. Kooli astuvaid uusi õpilasi registreeritakse üldreeglina kuni 25. augustini ning vastuvõtt vormistatakse kooli direktori käskkirjaga.

22. Kooli esimesse klassi võetakse lapsed, kes jooksva aasta 1. septembriks on saanud või septembris saavad 7-aastaseks. Nende kooli võtmiseks esitavad lastevanemad või neid asendavad isikud lapse sünnitunnistuse ja tõendi tervisliku seisukorra kohta.

Iga õpilase kohta peetakse koolis isiklikku toimikut ja klassitunnistust.

Ühest koolist teise üleminevad õpilased võetakse vastu vastavasse klassi klassitunnistuse alusel.

23. Üldhariduslike koolide õpilastele seatakse sisse vormiriietus, mille kinnitab liiduvabariigi ministrite nõukogu.

24. Kooliõpilased on kohustatud hoolsasti õppima, eeskujulikult käituma, aktiivselt osa võtma kooli ühiskondlikust elust ja ühiskondlikult kasulikust tööst, järgima õpilase käitumise reegleid, mis kehtestatakse liiduvabariigi haridusministeeriumi poolt.

25. Vajaduse puhul abistab kool õpilasi materiaalselt koolikohustuse fondi arvel.

26. «V. I. Lenini nimelise Üleliidulise Pioneeriorganisatsiooni põhiääruse» alusel asutatakse ja tegutseb koolis noorte pioneeride kommunistlik lasteorganisatsioon.

27. «Üleliidulise Leninliku Kommunistliku Noorsooühingu põhikirja» alusel asutatakse ja tegutseb koolis komsomoliorganisatsioon.

28. Kehtestatud korras moodustatakse ja tegutsevad koolis mitmesuguste vabatahtlike ühingute algorganisatsioonid ning kehakultuurikolektiiv.

Õppenõukogu otsusel moodustatakse koolis isetegevuslikel alustel õpilasingid, -studiod, -klubid ja muud õpilasorganisatsioonid.

29. Õpilaskollektiivi tegevust koolis organiseeritakse omavalitsuslikel alustel ja see on suunatud õppetöö kvaliteedi tõstmisele, õpilaste teadliku distsipliini tugevdamisele ja loova isetegevuse arendamisele.

30. Õpilasi rakendatakse koolides iseteenindamisele ja muule ühiskondlikult kasulikule tööle, võttes arvesse laste vanust, sugu, kehalisi võimeid, hügieeninorme ja -nõudeid ning nende tervise kaitset. Kontrollsanitaar-hügieeniliste töönormide ja ohutustehnika eeskirjade täitmise üle lasub kooli juhtkonnal, meditsiinitöötajatel ja õpetajatel.

31. Õpilasi ei tohi õppetundidest vabastada ühiskondlike ülesannete täitmiseks või osavõtuks spordi- ja muudest üritustest.

Kõik koolides õpilastega korraldatavad massiüritused (koosolekud, kokkutulekud, kultuurihommikud, kohtumised, ringide töö jne.) peavad lõppema: I—IV klassi õpilastel — hiljemalt kell 14 (esimene vahetus) ja kell 19 (teine vahetus), V—VIII klassi õpilastel — hiljemalt kell 20, IX—X (XI) klassi õpilastel — hiljemalt kell 22.

Turismimatku ja ekskursioone korraldatakse koolitöötajate juhtimisel ajal, mille kinnitab kooli direktor, arvestades marsruudi eesmärki ja iseloomu, õpilaste vanust ja tervislikku seisukorda ning täites ohutuse eeskirju.

IV osa

Õpetajad, klassijuhatajad, kasvatajad

32. Juhtiv osa koolis kuulub õpetajale. Ta täidab austavat ja vastutustrikast riiklikku ülesannet noore põlvkonna õpetamisel ja kommunistlikul kasvatamisel.

33. Õpetaja võtab osa õppenõukogu koosolekutel, nõupidamistel, konverentsidel ja õpetajate kongressidel kõigi nende küsimuste arutamisest, mis on seotud õppe- ja kasvatustöö organiseerimise ning sisuga, teeb kooli juhtkonnale ja haridusorganitele ettepanekuid, võtab isiklikult osa tema töö kontrollimisele järgnevast kokkuvõtete tegemisest kooli juhtkonna ja haridusorganite esindajate poolt.

34. Eriliste teenete eest laste õpetamisel ja kasvatamisel esitatakse õpetajaid autasustamiseks aukirjaga, rinnamärgiga «Haridustöö eesrindlane» ja muude märkidega, vabariigi teenelise õpetaja aunimetusega, NSV Liidu ordenite ja medalitega.

35. Õpetaja põhiülesanded on:

anda õpilastele kindlad teadmised teaduste alustest, kujundada neis kommunistlik maailmavaade, arendada õpilastes huvi teadmiste omandamise vastu ja selleks vajalikke võimeid;

kasvatada õpilasi kommunistliku moraali vaimus;

hoollitseda õpilaste tervise kaitse eest, õppida tundma nende individuaalseid iseärasusi, elutingimusi, pidada sidet lastevanemate või neid asendavate isikutega, samuti üldsusega ja propageerida pedagoogilisi teadmisi;

süsteemiliselt tõsta oma ideelis-teoreetilist taset ja pedagoogilist kvalifikatsiooni.

Õpetaja vastutab õpilaste õpetamise kvaliteedi, nende teadmiste taseme ja kasvatus eest.

Õpetaja on kohustatud olema eeskujuks töös, isiklikus elus, käitumises ja sotsialistliku ühiselu reeglite järgimises.

36. Õpetaja pedagoogilist tööd kontrollivad kooli direktor, tema asetäitjad õppe- ja kasvatustöö alal, haridusorganite juhtivad töötajad ja inspektorid.

Õpetajaid ei tohi eemale kiskuda nende otsestest ülesannetest ning kasutada neile õppe- ja tunniplaanis ettenähtud õppetöö aega muude ülesannete täitmiseks.

37. Kooli õpetajate hulgast määrab kooli direktor klassijuhatajad.

Klassijuhataja:

kasvatatakse tihedas koostöös teiste õpetajate, pioneerirühma ja komso-moligrupiga talle usaldatud klassi õpilasi;

taotleb õpilastele esitatavate pedagoogiliste nõuete ühtsust nii koolis kui ka perekonnas, peab alalist sidet lastevanemate ja pikapäevarühmade juhtijatega, perekonna ja kooli kaastöönõukogudega ettevõtetes ja organisatsioonides;

vajaduse korral abistab õppetöös mahajäävaid õpilasi õigel ajal;

peab korras ettenähtud klassidokumentatsiooni, annab kooli juhtkonnale informatsiooni õppeedukuse, kooliskäimise ja õpilaste käitumise kohta, jälgib õpilaspäevikute olukorda;

korraldab õpilaste tervist tugevdavaid üritusi ja organiseerib nende ühiskondlikult kasulikke töid.

38. Õpetajatele võib põhitöö kõrval kooli direktori käskkirjaga ülesandeks teha õppekabineti, töökoja või õppe-katseaia juhatamise.

39. Kasvatustööd õpilastega pikapäevarühmades (-klassides), internaatkoolides, erikoolides või kooliinternaatides teeb kasvataja.

Kasvataja:

arendab kasvandikes tööarmastust, kõrgeid moraalseid omadusi, kultuurse käitumise harjumusi, harjumust täita isikliku hügieeni nõudeid;

reguleerib kasvandike päevarežiimi, jälgib koduste ülesannete õigeaegset täitmist, abistab õpilasi õpinguis ja puhkeaja otstarbekas sisustamises;

korraldab koos kooliarstiga üritusi kasvandike tervise tugevdamiseks ning nende kehaliseks arendamiseks;

peab alalist sidet õpetajate, klassijuhatajate, komsomoligrupi, pioneerijuhi, meditsiinitöötajate ja kasvandike vanemate või neid asendavate isikutega.

40. Õpetajatel ja kasvatajatel peab olema vastav eriharidus. Nad võetakse kooli tööle ja vabastatakse töölt liiduvabariigis kehtivas seadusandluses ettenähtud korras.

Õpetajaid ja kasvatajaid võib seoses töö mahu vähenemisega töölt vabastada ainult õppeaasta lõpul.

V osa

Kooli juhtkond

41. Üldharidusliku keskkooli kogu tegevust juhib direktor, kelle oblastilise jaotuseta liiduvabariikides määrab ametisse haridusministeerium, autonoomse vabariigi haridusministeerium, krai, oblasti või ringkonna haridusosakond, Moskva, Leningradi või liiduvabariigi pealinna haridusosakond — rajooni (linna) haridusosakonna ettepanekul, paremate õpetajate hulgast, kellel on organiseerimisvõimeid, kõrgem haridus ja vähemalt kolm aastat pedagoogilise töö staaži.

Kaheksaklassiliste koolide ja algkoolide direktorid määrab ametisse rajooni (linna) haridusosakond paremate õpetajate hulgast, kellel on organiseerimisvõimeid, vastavalt kas kõrgem haridus või pedagoogiline keskharidus ja vähemalt kolm aastat pedagoogilise töö staaži.

42. Kooli direktor vastutab riigi ees õpilastega tehtava õppe- ja kasvatustöö organiseerimise ning kvaliteedi eest, õpilaste tervise tugevdamise ja kehalise arendamise, samuti talle usaldatud kooli majandusliku ja rahandusliku olukorra eest.

Kooli direktori korraldusi võib tühistada rajooni (linna) haridusosakond või kõrgemalseisev haridusorgan.

43. Kooli direktor:

juhib kooli pedagoogilist kollektiivi, tagab kaadri õige valiku ja paigutamise, loob töötajatele ideelis-teoreetilise taseme ja kvalifikatsiooni tõstmiseks vajalikud tingimused;

kontrollib õpetamise ideelis-poliitilist suunitlust, õpilaste teadmiste kvaliteeti ja käitumist, klassi- ja koolivälise töö sisu ning organiseerimist;

organiseerib õpilastega tehtavat kutsevalikualast tööd;
suunab õpilaste omavalitsuse tööd, abistab kooli komsomoli-, pioneri- ja teisi isetegevuslikke organisatsioone;

organiseerib kooli koostööd lastevanemate ja üldsusega; suunab lastevanemate komitee tööd;

vastavalt tööseadusandlusele, töö sisekorra eeskirjadele ja käesolevale põhikirjale määrab kindlaks kooli töötajate kohustused;

tagab töö sisekorra eeskirjadest, sanitaar-hügieenilisest režiimist, töökaitse ja ohutustehnika eeskirjadest kinnipidamise koolis;

annab kooli tööst aru vastavatele organitele, esindab kooli ühiskondlikes organisatsioonides ja elanike ees, käsutab kooli krediite;

ettenähtud korras võtab tööle ja vallandab töölt kooli õppe-abi- ja teenindavat personali, ergutab kooli töötajaid ja õpilasi ning määrab neile karistusi;

esitab õpetajaid ja kooli teisi töötajaid, kes oma töös eriti silma paistavad, ergutamiseks ja autasustamiseks.

44. Üldharidusliku kooli direktori võib töölt vabastada organ, kes teda tööle määras, või kõrgemalseisev haridusorgan.

45. Direktori asetäitja õppe- ja kasvatustöö alal määratakse ametisse rajooni (linna) haridusosakonna poolt kooli direktori ettepanekul — paremate õpetajate hulgast, kellel on kõrgem haridus ja vähemalt kolm aastat pedagoogilise töö staaži.

Direktori asetäitja õppe- ja kasvatustöö alal vastutab kooli õppe- ja kasvatusprotsessi õige organiseerimise, õppeprogrammide täitmise, õpetamise ja õpilaste teadmiste kvaliteedi eest; kontrollib õppe- ja kasvatustöö korraldamist, õpilaste edasijõudmist ja käitumist; instrueerib kooli pedagoogilisi töötajaid; reguleerib õpilaste õpekoormust; organiseerib koolis metoodilist tööd; koostab tunniplaani ning aruanded õppe- ja kasvatustöö olukorra kohta.

Direktori asetäitja õppe- ja kasvatustöö alal vabastatakse töölt rajooni (linna) haridusosakonna poolt.

46. Tootmisõpetusega üldharidusliku keskkooli direktori asetäitja tootmisõpetuse alal määratakse ametisse rajooni (linna) haridusosakonna poolt kooli direktori ettepanekul — isikute hulgast, kellel on eriharidus ja vähemalt kolm aastat erialase töö staaži.

Tema kohustustesse kuuluvad: tootmisõpetuse ja tootmistöö organiseerimine koolis õpetatavatel erialadel, õpilaste tootmisbrigaadide, õppetöökodade, õppe- ja katsemajandite töö juhtimine, kontroll töökaitse ja ohutustehnika eeskirjadest kinnipidamise üle.

Direktori asetäitja tootmisõpetuse alal vabastatakse töölt rajooni (linna) haridusosakonna poolt.

47. Kasvatustöö organiseerimiseks õpilastega määrab rajooni (linna) haridusosakond üldharidusliku keskkooli direktori ettepanekul ametisse klassi- ja koolivälise kasvatustöö organisaatori (kooli direktori asetäitja

õigustes) — isikute hulgast, kellel on kõrgem haridus ja selle töö kogemusi. Ta organiseerib ja korraldab õpilaste klassi- ja koolivälisest ning ühiskondlikult kasulikku tööd, instrueerib klassijuhatajaid, õpetajaid, kasvatajaid ja muid isikuid, kes tegelevad õpilaste klassivälise töö juhtimisega ja annab neile pedagoogilist abi.

Klassi- ja koolivälise kasvatustöö organisaatori vabastab töölt rajooni (linna) haridusosakond.

48. Õpilastele algastme sõjalise ettevalmistuse andmiseks määratakse keskkoolis ametisse sõjandusõpetaja vastava sõjalise ettevalmistusega isikute hulgast.

49. Vanempioneerijuht töötab koolis «V. I. Lenini nimelise Üleliidulise Pioneeriorganisatsiooni vanempioneerijuhi põhimääruse» alusel.

Vanempioneerijuhi määrab ametisse rajooni (linna) haridusosakond kooskõlastatult ÜLKNÜ rajooni- või linnakomiteega.

50. Direktori abi majanduse alal vastutab koolihoonete ja kooli vara säilimise, õppeprotsessi materiaal-tehnilise varustamise, kooliruumide puhtuse ja korra, kooli õppetöö alguseks õigeaegse ettevalmistamise, tuleohutuse ja teenindava personali töö õige organiseerimise eest.

51. Kooli pedagoogilised töötajad kasutavad neile NSV Liidu ja liiduvabariikide seadusandluses ettenähtud soodustusi ning eeliseid.

52. Koolis õpilastega tehtava õppe- ja kasvatustöö põhiküsimuste arutamiseks moodustatakse koolides, kus on üle kolme õpetaja, õppenõukogu. Selle tegevuse määrab kindlaks NSV Liidu Haridusministeeriumi poolt kinnitatud «Kooli õppenõukogu põhimäärus».

53. Koolides moodustatakse õpetajate metoodilised koondised (õppeainete ja klasside järgi). Need koondised peavad õpetajat abistama ideelis-teoreetilise taseme tõstmises, laste õpetamise ja kasvatamise uute, täiuslikumate meetodite ja võtete tundmaõppimises ning paremate õpetajate ja kasvatajate kogemuste omandamises, pidevas teaduse saavutuste ning pedagoogilise ja populaarteadusliku kirjandusega tutvumises. Metoodilisi koondisi juhivad kogenud õpetajad. Koondise juhtija valitakse koondise koosolekul.

54. Koolil on alaline side šeffettevõtete, -kolhooside, -asutuste ja -organisatsioonidega; kooli esindajad propageerivad pedagoogilisi teadmisi, võtavad osa sirguva põlvkonna kasvatamisele perekonnas ja koolis kaasaaitamiseks moodustatavate komisjonide ja nõukogude tööst.

Šeffettevõtted, -kolhoosid, -asutused ja -organisatsioonid abistavad ettenähtud korras koole nende materiaalse baasi tugevdamises, õpilaste tööõpetuse praktikumide organiseerimises, mitmesuguste klassi- ja kooliväliste ürituste ning koolide töö- ja puhkelaagrite korraldamises, õpilaste tehtavas kutsevalikualases töös.

55. Kooli juurde moodustatakse lastevanemate komitee. Selle tegevus määratakse kindlaks «Üldharidusliku kooli lastevanemate komitee põhimäärusega», mille kinnitab liiduvabariigi haridusministeerium.

VI osa

Materiaalne õppebaas, finantseerimine ja aruandlus

56. Üldhariduslikul keskkoolil peavad peale klassiruumide olema ruumid tööõpetuseks I—III klassile, õppekabinetid ja töökojad IV—X (XI) klassile, samuti aula, raamatukogu, spordiväljakud ja võimlad, õpetajate tuba, arstikabinet, söökla (einelaud), administratiiv- ja teenindava personali ruumid ning muud ruumid.

Koolides, kus on pikapäevarühmad, peavad olema magamis- ja puhkeruumid I ja II klassi õpilastele ning III—VIII klassi nõrga tervisega õpilastele.

Tootmisõpetusega või õppeaineid süvendatult õpetavates keskkoolides seatakse sisse täiendavad kabinetid, laboratooriumid ja töökojad.

Õppekabinetid, laboratooriumid ja töökojad sisustatakse vastavalt ohutustehnika ja töotervishoiu eeskirjadele, pidades kinni kindlaksmääratud normatiividest.

Üldhariduslikul keskkoolil on oma maa-ala. Kooli maa-alal on ette nähtud spordi-, õppe-katse-, puhke- ning muud piirkonnad.

57. Vajaduse puhul avatakse kooli juures õpilaste internaat (ühiselamu). Internaadil on kasvatajad ja abipersonal. Õppe- ja kasvatustöö internaadis, selle materiaalne ja majanduslik varustamine toimub vastavalt «Kooliinternaatide põhimäärusele», mille kinnitab liiduvabariigi haridusministeerium.

58. Õpilaste meditsiinilist läbivaatust teostavad koolile eraldi kinnistatud arst ja teised meditsiinitöötajad. Arst ja teised meditsiinitöötajad peavad rakendama ravi- ja profülaktilisi ja koos kooli juhtkonnaga ka sanitaar-hügieenilisi abinõusid, mis aitavad kaasa õpilaste tervise hoidmisele, kehalisele arengule, edukale õpetamisele ja kasvatamisele.

59. Üldhariduslikke keskkooli finantseeritakse kohalikest eelarvetest vastavalt kinnitatud eelarvele. Koolide juhtijad annavad vahendite kulutamisest aru haridusosakondadele ja vastavatele rahandusorganitele.

60. Kooli dokumentatsiooni peetakse vastavalt NSV Liidu Haridusministeeriumi juhendile. Kool esitab ettenähtud aruandeid kõrgemal-seisvatele haridusorganitele.

61. Üldhariduslikul keskkoolil on juriidilise isiku õigused, NSV Liidu või — olenevalt kooli alluvusest — liiduvabariigi riigivapi kujutise ning oma nimega pitsat.

Alg- ja kaheksaklassilised koolid juhenduvad oma tegevuses käesoleva põhikirja vastavatest punktidest, neil on juriidilise isiku õigused ning kindlaksmääratud näidise kohane pitsat.

EESTI NSV MINISTRITE NÕUKOGU MÄÄRUS

501 Eesti NSV valitsuse otsuste osaliselt kehtetuks tunnistamise kohta seoses Eesti NSV Ministrite Nõukogu 25. veebruaril 1970. a. korraldusega nr. 89-k

Seoses Eesti NSV Ministrite Nõukogu 25. veebruari 1970. a. korraldusega nr. 89-k Eesti NSV Ministrite Nõukogu m ä ä r a b:

Tunnistada kehtetuks:

1. Eesti NSV Ministrite Nõukogu 7. juuli 1965. a. määruse nr. 312 «Eesti NSV Põllumajanduse Ministeeriumi kohta» punkt 6.
2. Eesti NSV Ministrite Nõukogu 2. juuni 1966. a. määruse nr. 262 «Eesti NSV Ministrite Nõukogu Riikliku Maaparanduse ja Veemajanduse Komitee küsimused» punkt 7.
3. Eesti NSV Ministrite Nõukogu 2. aprilli 1969. a. määruse nr. 152 «Kolhooside, sovhooside ja teiste riiklike põllumajandusettevõtete ning -organisatsioonide masina- ja traktoripargi tehnilise seisukorra riikliku järelevalve kohta» punkt 6.
4. Eesti NSV Ministrite Nõukogu 29. märtsi 1967. a. korralduse nr. 336-k punkt 2.

Eesti NSV Ministrite Nõukogu esimees V. KLAUSON
Eesti NSV Ministrite Nõukogu asjadevalitseja G. MARTIN

Tallinn, Toompea, 16. detsembril 1970. Nr. 550.

Kontrollseksemplar

INDEKS 78280

Väljaandja: Eesti NSV Ministrite Nõukogu Asjadevalitsus.
Trükipoognaid 1. Arvestuspoognaid 1,2. Tellimuse nr. 1177.
ENSV MN Asjadevalitsuse Trükikoda, Tallinn.

Raamatupala
70-1419a
3000

EESTI
RAHVUSRAAMATUKOGU
AR
31387